

Contraste, Nr. 8, decembrie 2012, ISSN 2247 – 0158

COLEGIUL TEHNIC "AUREL VLAICU", GALAȚI

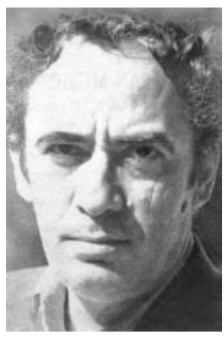
CONTRASTE

ISSN 2247 – 0158

Nr. 8, decembrie 2012

ÎN LUMEA CELUI MAI IUBIT DINTRE "SILIȘTENI"...

De ce îl mai citim pe Preda?...

O întrebare oarecum firească, dacă e să ne raportăm la cât și mai ales la ce se mai citește astăzi!

O întrebare adresată nouă, tuturor, profesori

și elevi, lectori avizați sau nu. Într-o lume în care comercialul, lipsa de bun-gust se vând, se caută și se apreciază, nume sonore, cum e Preda, par să intre în umbra a tot ce înseamnă non-valoare și, astfel, să constatăm cu tristețe că literatura intră într-un proces asiduu de involuție. Cu siguranță că nu trebuie să eludăm cele câteva crâmpoie de talent care se mai fabrică astăzi, dar care, din nu știu ce motive, nu mai au priza scontată la publicul –elev.

Dar ce-i place elevului nostru de astăzi? Am fi tentați să spunem că

nimic...dar am fi nedrepti față de cei care încă mai cred în valoarea literaturii rurale, care l-a consacrat pe silișteanul nostru. Revenind la Preda, putem afirma faptul că el vine dintr-o generație ușor controversată care a scris timid, atent și responsabil fărăma de literatură, salvată de opresiunea nefastă a politicului.

Constat bucurăoasă, eu, profesor al unei generații în derivă, faptul că Preda încă mai place, încă mai naște dipute, încă mai invită la reflecție, încă mai trăiește! Elevul zilelor noastre, deși ancorat într-o lume care nu mai are satisfacția lecturii, satisfacția spirituală, în general, citește Preda, nu pentru că i-a impus "profa", ci pentru că vrea să trăiască la modul autentic aventura lecturii unor personaje exponențiale. Preda a devenit reperul unei lumi, a unei generații, a unei categorii sociale, oarecum defavorizate, prezentată doar în tușe grosolane, dominate de instinct și primitivism original: categoria țărânului român. Un altfel de țăran, un altfel de temperament, o altă concepție despre viață și lume, am spune! Am fi nedrepti dacă ne-am raporta doar la Moromete! Personajul rural predist, în genere, are un alt contur, care trimite mai degrabă către filozofia clasică, cu o evoluție rapidă către modernismul actual.

In acest număr:

1. De ce îl mai citim pe Preda1-2
2. Prezențe arhetipale în opera lui Marin Preda.....3-4
3. Autenticitatea personajelor prediste.....5
4. Pe urmele lui Moromete6
5. În lumea celui mai iubit dintre "silișteni".....7-11
6. Cercul de lectură.....12-16
7. Interviu cu poetul S. Stamate.17-18
8. Pagina de creație.....19

De ce îl mai citim pe Preda?...

Dacă aruncăm o privire către nuvelistică, am spune că acolo începe aventura filozofiei moromețiene! Acolo ia naștere Moromete, în lumea aceea spectaculoasă și ciudată, cu excese și frustrări, între sacru și profan!

Un chestionar pe temă, dat unei clase terminale, pune în lumina alt reper: memorialistica.

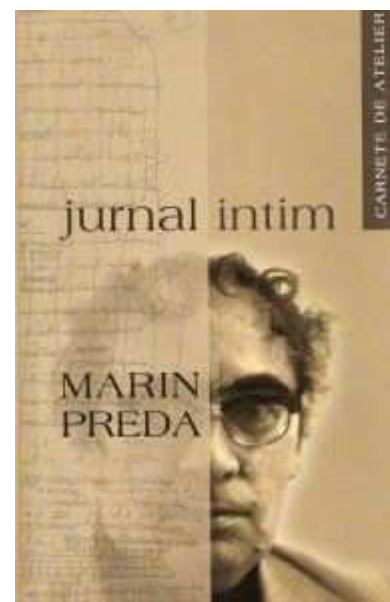
Elevul nostru, denumit așa în mod generic, aprecia o lucrare care nu se regăsea în programă. Avea și o motivație clară, la îndemână: își dorea să găsească el acolo ceva care să-l trimită la eroii preferați. Aceasta însemna că erau lucruri nelămurite, neliniști interioare, pasiuni ascunse.

Și aventura merge mai departe ...și vine o zi, în care tot el, elevul zilelor noastre, poartă în ghiozdanul lui minuscul, cu formă de borset sau ceva asemănător, **"Jurnalul intim"** al autorului. Are deja pe buze o întrebare, care nu este a lui, dar

vine și propune o dezbatere, preluând o întrebare retorică, inserată jurnalului: "De ce ne îndrăgostim, pentru că pe urmă să ne silim a uita, a smulge din noi ființa iubită?" Asta da, surpriză! El, adolescentul rebel, ancorat prea mult în realitatea asta a noastră, deformată și deformatoare, încă mai rezonază la afectivitate sau la tot ce are legătură cu ea? Se pare că da ...și se pare că nu se va opri aici. Preda l-a cucerit, posibil, începând cu Victor din *"Strigoaica"* și terminând cu un alt Victor, Petrini, de această dată, din *"Cel mai iubit dintre pământeni"*.

Pentru el, elevul care nu a renunțat la aventura cunoașterii marelui Preda, pentru noi, cei care încă îl mai căutăm pe Moromete, pentru că ne lipsește filosofia lui de viață, dar și umorul lui hâtru, sănătos, încărcat de patimi și ani, pentru noi toți, Preda există, și va exista atâta timp cât nu ne vom nega rădăcinile! Pentru el și pentru noi, Preda merită citit!

prof. Mariana Rusu

Prezențe arhetipale în opera lui Marin Preda

Literatura lui Marin Preda pare învăluită în mod obsesiv de anumite ipostaze concrete în evocarea naturii:

1. Lumina soarelui:

Scriitorul se lasă mereu sedus de tentativa de a defini temporalitatea generoasă a verii printr-o generozitate a spațialității solare, a luminii de necuprins, cu intensitate maximă.

Putem adăuga faptul că formula paradigmatică „lumina eternă a zilei de vară” exprimă tocmai unitatea de fond a generozității temporale și a celei spațiale în natură.

În toată opera sa, prozatorul evocă frecvent răsăritul soarelui. De exemplu, în *Moromeții*, întâlnim imaginea unui adevărat spectacol ritualic. E ziua întâi a secerișului din miezul verii, când totul devine, parcă, o nouă facere a lumii. Răsăritul soarelui este prezentat într-o adevărată revărsare de suspans maiestuos, anticipând redarea preciziei ritualice a actului muncii, riguros și plin de vitalitate.

Răsăritul din ziua întâi a secerișului capătă, astfel, tonalități simfonice. Este clipa supremă a purității solare, iradiind minuțios întreaga concretitudine a naturii și conținând povara gesturilor umane concentrate spre arătarea la față a zeului luminii.

De fapt, prima zi de seceriș evocă, în *Moromeții*, jumătate din drumul „luminii eterne a zilei de vară”: de la răsărit până la apogeul amiezii. Soarele se ridică greu pe cer, lumina lui crește aprig, devenind un alb potop celest. Reper fundamental, mut și totuși incendiar, frunțile omenești se întorc neîncetat spre el, blestemându-i dogoarea, cu aparentă ură, cu teamă, cu speranță, cu bucurie mocnită. „Era cald, aerul era aprins, soarele bătea în creștet cu puterea unui foc uriaș care ardea aproape de tot, la câțiva metri deasupra capului. Moromete se uita în sus, cu mâna la frunte, vorbea singur: „Mă, ce arde! Ne coacem! Murim!” Apoi tare: „Mă, Voicule, ce-i facem, mă, cu soarele ăsta? Arde de-ți aprinzi țigara la el!”

Personajul mimează, în spiritul disimulării proverbiale, teroarea în fața revărsării incendiare, fără limită, a naturii. Dar teroarea nu-i decât un joc teatral. Teama lui Moromete în fața aprigei „luminii eterne a zilei de vară” ascunde, mai degrabă, un gest de tandrețe bărbătească, de admirație care – în indisponibilitatea de a fi declarată – se exprimă pe dos.

2. Câmpia

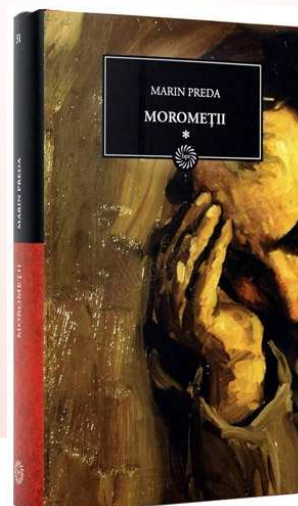
În opera lui Marin Preda, câmpia este spațiul natural ideal. Paginile cele mai expresive, de o inegalabilă nuanțare artistică, în evocarea câmpiei sunt cuprinse în romanul *Moromeții*. Aici, scriitorul realizează o descriere amănunțită pe verticală a vieții însăși a peisajului, capabilă să justifice intensitatea reveriei: „Câmpia părea fără margini. Totul dormea. Nu se vedea nicio pasăre, nu se auzea niciun glas. Din depărtare, zidul grânelor se apropia mereu înaintea călărețului. Întinderea tăcută a câmpiei sperie parcă animalele care încetinesc goana, se oprirea pe loc și agitară iarăși iarăși capetele lor frumoase, cu urechile întinse înainte, cu privirea domesticită dar vie și inteligentă. Câmpia tăcea mereu”.

Imaginea câmpiei este, de regulă, însoțită de intensitatea luminii solare. Cel puțin jumătatea din personalizarea câmpiei se datorează strălucirii soarelui; evocarea câmpiei însoțește ca o permanență toate momentele importante ale evocării drumului soarelui.

În viziunea scriitorului, câmpia este un spațiu “sacru” ce eternizează actele umane fundamentale concretizate în muncile specifice satului. Paginile care descriu în cea mai expresivă manieră natura din câmpie sunt cele ce dedicate trudei și sublimului secerișului.

3. Pământul—vatră elementară, germinativă și ocrotitoare

Epica lui Marin Preda evocă puritatea stihială, blândă, a lutului original. Ori de câte ori revine la imaginea pământului (inclusiv în ipostazele sale particulare, câmpia, grădina, bătaura) ca una din esențele arhetipale ale naturii, Marin Preda înclină elogiul epic spre o solemnizare elegiacă, lirică, ca, de exemplu, în *Viata ca o pradă*: “Când mă culcam pe pământ și muțenia lui îmi șoptea: -Și tu vei fi mut și vei fi una cu mine. Noi doi suntem prieteni, te las să trăiești, bucură-te, dar ești al meu. Nu acum, când ești un copil, mai târziu...Restul, viața care ți-a fost dată, îți aparține, faci cu ea ce vrei, dar dacă mă uiți, cu atât mai mare îți va fi surpriza după ce anii tăi vor trece, când ne vom întâlni din nou și va trebui să-ți dai seama că nimic nu ți-a mai rămas afară de mine. ..Nu e așa că e plăcut să stăm noi de vorbă împreună?”

Prezențe arhetipale în opera lui Marin Preda

Astfel, scriitorul intră în contact cu “glasul” pământului, cu “șoapta” acestuia, pe care îl consideră un demiurg cu puteri miraculoase. Desigur, imaginea “glasului” pământului

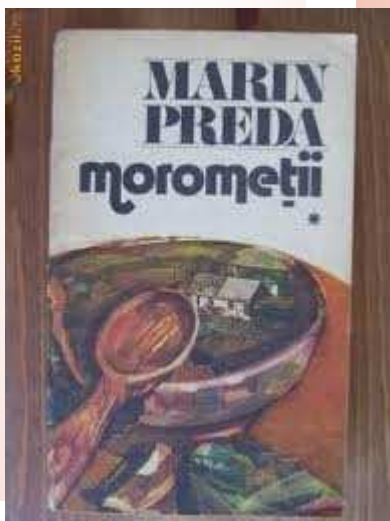
nu este unică în literatură, opera care a consacrat-o fiind, firește, Ion, de Liviu Rebreanu. Însă, între “glasul pământului” evocat de autorul lui Ion și Marin Preda există substanțial deosebiri de nuanță. În romanul lui Rebreanu putem vorbi mai degrabă de o poruncă adresată instinctului personajului. Reacția lui Ion care salută glia e o supunere primară față de ipostaza decundității solului, al cărui stăpân se dorește. În fond, personajul nu ascultă “glasul pământului” ci, prizonier al propriei sale porniri posesive, se lasă devorat de această poruncă a posesiunii.

În epica lui Marin Preda, “glasul pământului” e o dezinteresată deliberare metafizică. Numai aparent, personajul devine prizonierul acestui “glas”. În realitate, el rămâne liber, își păstrează libertatea contemplativă, în procesul de “auscultație.”

Esențială este ideea comuniunii cu natura și a comunicării cu ea, pe calea unei priorități a umanizării.

Generos, pământul este și un martor al iubirii. De exemplu, în Moromeții I, răscolind bulgării din care aveau să-și ridice casă, Bircă și Polina se abandonează o clipă voluptății erotice chiar pe vatra rudimentară, curată, răcoroasă, păzită “de lumina mare a zilei”.

Astfel, ipostazele terestre ale naturii evocate de Marin Preda sunt invadate de soare, de alba lui lumină, pământul însuși strălucește. Iar strălucirea sa ne apare nu ca obișnuitul reflex solar, ci ca luminiscentă lăuntrică, datorată însuși lutului.

4. Arborii izolați—salcâmul

În epica lui Marin Preda, imaginea salcâmului depășește considerabil, prin insistența revenirii obsesive, oricare evocare a acestui arbore din literatura noastră. Mai întâi, în 1942 scriitorul publica, în ziarul *Timpul*, schița “Salcâmul” ce rămâne, surprinzător, în afara volumului *Întâlnirea din pământuri* din 1948. Explicația pentru această omisiune o va da, mai târziu, scriitorul însuși: “Salcâmul era...un cod care nu trebuia divulgat. Scena cu doborârea lui îmi apărea acum ca o poartă pe care dacă știam s-o deschid intram pe un teritoriu în care trăia o lume miraculoasă, pe care o cunoșteam și pe care o puteam povesti.” Codul la care se referă Marin Preda vizează deschiderea către o lume cu mult mai cuprinzătoare tematic decât filonul epic al relației om-natură. Doborârea salcâmului constituie poarta secretă către miracolul lumii țărănești în declin.

Iată că simbolul declanșator pentru un proces artistic fundamnetal îl constituia un element al naturii, un copac.

Urișul salcâm “moromețian” simbolizează o întregă lume în dublă ipostază: în raport cu mediul uman țărănesc, cu obiceiurile sale și în raport cu natura însăși. În acest reper existențial al satului se concentra o lume de obișnuințe, bucurii, speranțe, senzații, ce depășea ritmurile vieții din bătătura Moromeților. Totdeauna țăranul a năzuit să afle în natură puncte de reper pentru echilibrul său lăuntric. Astfel, atunci când salcâmul e doborât, pieirea lui are un lung ecou răsfrânt tocmai ca o clătinare a reazemului interior.

Forța coagulantă, esențializatoare, a arborelui e atât de pronunțată, încât atunci când salcâmul se prăbușește, actul declinului atrage după sine o dezechilibrare de ansamblu a însuși peisajului natural: liniștea dimineții devine vijeli, văile clocotesc, nemărginirea spațială își modifică relațiile.

Destinul salcâmului “moromețian” capătă conotațiile unui ritual tragic, ce evocă solemnizarea monumentală a unei pieiri. Bocetele din cimitir pe fondul cărora are loc tăierea arborelui nu fac decât să intensifice tragismul.

Putem astfel observa că, în opera lui Marin Preda natura nu este evocată extensiv, asemenea unui decor, ci prin intensitatea impactului său cu omul.

prof. Carmen—Mariana Codreș

Autenticitatea personajelor prediste

Generațiile actuale utilizează cuvântul țăran doar cu sens peiorativ, pentru că foarte puțini dintre noi mai intră în contact cu ruralitatea. Mărturisesc că îmi produce un gust amar această asociere nedreaptă, deoarece am fost un copil crescut de bunicii mei, țărani cu acte în regulă, lucru pe care nu mi-e rușine să-l recunosc. Dacă acum sunt OM, e și pentru că bunica, în special și-a lăsat asupra mea o amprentă puternică

Elevii mei s-au născut în democrație, în libertate, nu au avut contact cu țăranii, de aceea tind să-i denigreze, considerându-i neinteresanti, insignifianți, lipsiți total de valoare.

Iată că vine să le infirmăm ipoteza un siliștean autentic, Ilie Moromete - „ultimul țăran român”, care, prin multitudinea calităților sale, reușește să le schimbe unora dintre elevi aceste idei preconcepute, total nefondate.

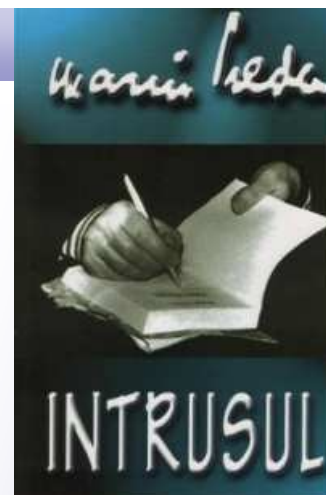
Într-una din discuțiile purtate la o clasă terminală am aflat cu stupefație că educabilii nu s-ar fi gândit niciodată că în acest personaj s-ar ascunde atâtea principii autentice, atâtea determinări și nici că umorul lui Moromete, capacitatea lui de disimulare, inteligența nativă ar fi semne ale unui IQ ridicat. Deși se credeau superiori unui țăran, mare parte din elevi, constată că au ce învăța de la siliștean, cel care luptă cu

toate forțele și care face uz de toate abilitățile sale ca familia să rămână unită, lucru după care foarte mulți dintre elevi suferă, luptă ca pământurile să-i rămână intacte, într-un cuvânt luptă pentru idealurile sale, pentru valorile ce-l reprezintă. Iată că, după ce parcurg paginile valorosului roman predist, elevii ajung la o concluzie justă: țăranul nu trebuie condamnat, ci prețuit și, mai mult decât atât, luat drept model!

Dar Marin Preda nu promovează doar valorile patriarhale. El pune într-o lumină favorabilă și țărancă autentică, cu principii solide de viață. Un astfel de exemplu e Polina, fiica lui Bălosu, țăran înstărit, superioară altor personaje feminine prin ambiția, prin determinarea de care dă dovadă. Căsătorindu-se cu sărăntocul de Birică, nu se complăce în situația dată și, dornică să ducă o viață mai bună, luptă cu toate puterile pentru a reuși. E capabilă să-și înfrunte familia, îi impune soțului să-și ceară drepturile, iar extraordinara putere de convingere pe care o posedă îi garantează succesul.

Scriitor de mare valoare, Preda e capabil să ofere modele nu doar din lumea rurală, ci și din cea citadină. Este cazul eroului Victor Petrini, intelectualul oprimat, din perioada proletcultistă, cel care, grație nobilului fond sufleteș, reușește să se ridice din noroiul societății decăzute putând duce o viață onestă, în concordanță cu standardele sale morale.

Așadar, nu doar țăranii prediști pot fi modele pentru tinerii generației contemporane, ci și intelectuali, Victor Petrini fiind un exemplu concludent în acest sens.

În concluzie, personajele lui Marin Preda sunt firi independente, cu principii solide care le ghidează existențele, personaje care nu renunță nici în ruptul capului la ideile pe care și le propun, perseverente, capabile, de aceea consider că pot constitui modele valoroase pentru tinerii generației actuale, generație care, bucurându-se de atâtea libertăți, uită de fapt ceea ce e mai important: faptul că trebuie să-și păstreze independența cugetului, nelăsându-se pradă dependenței de orice natură.

Dragi tineri, puteți identifica idei valoroase și modele demne de urmat dacă veți avea dorința de a parcurge și aprofunda opera lui Marin Preda! Nu ezitați!

prof. Gabriela Oancă

Pe urmele lui Moromete...

“Scriind, am admirat întotdeauna o creație preexistentă care mi-a fermecat nu numai copilăria ci și adolescența. Eroul preferat, Ilie Moromete, care a existat în realitate a fost tatăl meu. A fost un om despre care nu pot spune dacă l-am iubit mai mult sau l-am admirat mai mult.” Așa își începea confesiunea autorul celui mai popular roman postbelic, Marin Preda. Dar despre celalalte aspecte ale realității care au stat la baza romanului nu se știu prea multe. Incercând să pătrundem în lumea creionată într-un spațiu real, am aflat ce se întâmplă azi cu sătenii bătrânului sat și astăzi va facem părtași la aventura noastră.

SILIȘTEA GUMEȘTI O haltă din Câmpia Dunării. Aici și-a dus traiul Moromete. Azi, ceva resturi de personaje încearcă să închege volumul trei al romanului. Siliștenii se strang "La monument", la un pahar de vorbă. E în buricul satului, la o răspântie veche. Așteaptă în fiecare seară în fața ecranelor până ce vad genericul telegenului luând-o la goană apoi, pornesc spre "centru" la palavre. "L-or închide, nu l-or închide", zice Vasile, noi nu avem nici un folos din asta. „Acu, cică îl anchetează pe altul”. La două străzi distanță se află bătrâna *Poiană a lui Iocan*. Nici un picior de om. Un țarc pustiu. Locul nu mai aduce deloc cu mai vechiul parlament sătesc.

De Marin al lor, nu-și mai amintesc mare lucru. "Un băiat taciturn, bolnăvicios, curios; un tip, cumva, suspect", asta se repeta cel mai des în replicile siliștenilor, când îi întrebi de vecinul lor devenit celebru la București. Multora nu le-a trecut supărarea pe el, căci atunci când au auzit că s-a scris despre ei în roman "li s-a facut negru în fața ochilor". Aflăm că revolta personajelor reale ale lui Preda n-a fost deloc timidă. Mai c-au vrut să sară pe el, căci se așteptau din ceas în ceas ca cei de la Secu să le vina de hac după publicarea primului volum al *Moromeților*. În ultimii ani, Marin ajunsese să vina la soră-sa Ilinca numai noaptea, cu un taxi de teamă să nu fie linșat.

PRISPA DE VANZARE. In casa Ilinicăi, sora cea mică a lui Moromete, locuiește acum o cumnata a sa, tanti Niculina. E văduvă și s-a mutat aici ca să n-o lase pustie. Mai toată ziua face drumuri la prăvălie să cumpere parizer pentru cele 17 pisici ale sale. Așa mai uită de plictiseală. "Era un bărbat înalt și prezentabil, Marin", spune

bătrâna.

Când venea aici la tata, nu îndrăzneau să intru în discuție, că el era om deștept și-mi era rușine, dar mi-amintesc că cerea mereu ciulama de iepure cu mămăligă și câteodată, și ochiuri. Venea des cu Breban și cu Eugen Simion și mâncau aici pe rupe", își amintește tanti Niculina. Bătrâna lui Moromete a ramas părăsită de doi ani. Casa e neașteptat de mică, o "casă pe tălpi", cum se spune, adică are scheletul adus, încheiat gata, din padure. Altădată acoperită cu sită, acum cu tablă. Și cu prispa închisă ca nuca în perete, cu geamuri de autobuz. Gospodăria a ramas unei fiice a lui nea Gheorghe Călărașu, Achim din roman. Nea Marian, ginerele lui Achim ne-a descuiat casa și ne-a lăsat să tragem cu ochiul la cele două odăi, în timp ce el scotocea într-o pungă de-un leu pitită printr-un șifonier. În ea ține fotografiile cu Coconu. Pe astea le mai are și o singură grijă - bătutul drumurilor la București, la Ministerul Culturii, cu gând să scoată un preț bun pe clădire, căci vor s-o cumpere ca s-o transforme în casă memorială și centru de cercetare.

ULTIMUL MOROMETE. Colț cu Școala Veche, se află învățătorul Florea Gheorghe, Todiriță din *Moromeții*. Bătrânul, care a împlinit de curând 90 de ani, a fost directorul școlii pe timpul cât Marin Preda a fost elev în sat. "Marin a rămas nițel supărat pe mine pentru că i l-am bătut o dată pe frate-său, Saie, și a ținut la supărare multă vreme", spune bătrânul. "Era tăcut, așa mi-l amintesc, nu a spus el nici când s-a dus la școală mai departe la oraș. S-a prezentat la examenul de admitere fără să spună tatălui, fără să mă întrebe nici pe mine. Și a fost respins din cauza miopiei și a tuberculozei, care în familia lor era ereditară. Puteam vorbi cu directorul și se rezolva, căci eram rudă cu el", adaugă nea Florea.

Nelu, fiul învățătorului, s-a regăsit și el în paginile romanului "Imposibila întoarcere", în care Marin scrie ca dascălul avea un copil cam prostănac, dar nu l-a mârșit pe el asta. Nelu își amintește și acum că, pici fiind, îl spiona pe Marin venit în sat cu prima lui soție, Eta. "O ducea la scăldat la pădure și găștile de băieți nu mai oboseau să o privească. Nici unul nu mai văzusem până atunci o tipă în costum de baie", spune ghiduș Nelu, acum bărbat trecut de 50 de ani.

LEGEA PĂMÂNTULUI

Siliștea-Gumești adună 3.000 de suflete. Vreo 50 de inși trăiesc din leafa din serviciul administrativ al comunei. Restul, din ce scot pe grâu, porumb, floarea-soarelui și din alocațiile copiilor. Nu au canalizare, nici apă curentă. De puțin timp au și televiziune prin cablu. Totuși, mai vechii abonați la ziarele de la București așteaptă tot poștașul să le aducă veștile. Așa s-au obișnuit. De pământ sunt la fel de legați ca și Moromete. Deși nu le iese mai nimic de pe urma lui, nu-l dau în arendă, nici nu-l vând. E o "chestiune de orgoliu".

MOROMETII, VOLUMUL 3, de MARIAN CIOBANU

În studenție, Marian Ciobanu a chiuțit de la un seminar, la care era invitat în amfiteatrul Marin Preda. A preferat să joace cărți la barul de la Arhitectură, decât să asculte niște chestiuni plictisitoare. Așa s-a șters razant de Preda în tinerețe. După ce a terminat facultatea, la repartiții, Ciobanu a ținut să vină ca profesor de română la Siliștea-Gumești. El s-a îndrăgostit de poveștile cu Preda și și-a vândut o casă pentru a publica o carte despre scriitor: o monografie sentimentală.

"Mai că m-aș apuca de al treilea volumul al *Moromeților*, nu cred că Preda s-ar supara pe mine", spune profesorul. "Am vorbit cu puțin înainte să moară Ilinca, sora lui cea mică, într-o seară. Imi povestea cum Marin, în ultimii lui ani de viață, îi cerea mereu să-i facă loc într-una din odăile părințești, căci vrea să continue *Moromeții*."

Cu toată străduința lui Marian Ciobanu, credem că orice încercare de a continua povestea nu ar putea egala geniul lui Marin Preda.

Și, fără Moromete, romanul nu și-ar mai justifica existența.

Prof. Claudia Iancu

ÎN LUMEA CELUI MAI IUBIT DINTRE “SILIȘTENI”...

Atenție! O lume în cădere!

Merg agale pe ulițele satului și văd pe marginea drumului un țăran, cu fața brăzdată de soare ce îmi amintește de cineva...Să fie oare Moromete sau Cocoșilă? Nu, dar totuși...

Nimic din înfățișarea lor nu trimite la povestea aceea frumoasă, la povestea adolescenței noastre. Caut îndârjit Poiana lui Iocan, îmi ascut simțurile pentru a auzi vorbele învățătorului Teodorescu, încerc să refac traseul spiritual a lui Niculae, și cu toate acestea ai impresia că ceva îți scapă. Întrebi de Polina, și în loc de fata aceea voluntară și aprigă, dai de o tânără supusă, blajină, mult prea preocupată de treburile casnice ca să îți răspundă la întrebări. Dar stai! Ce v-a mă trimite la spațiul moromețian: e vraja aceasta a poveștii încă nenăscute, a lumii încă păstrătoare de valori de care ne vorbea Preda. Pentru ea, și nu numai, trebuie să luptăm să supraviețuim într-o altă lume, neiertătoare, nemiloasă, dură, care se subscrive istoriei, satul acesta despre care și tu și eu am învățat că a făcut istorie! Salvați satul Silistea - Gumești de invazia timpului și a omului modern!

Ciuca Adina, clasa a XII a C

Pe urmele “celui mai iubit dintre silișteni”...

Duminică, ora 10.00, dimineața. Aerul rece care îți adoarme toate simțurile, reușește totuși să te conducă spre un loc plin de amintiri. E locul în care Moromete acesta al nostru, hâtru și ironic a dat viață unei povești: povestea satului Silistea—Gumești. Un sat ca oricare altul, ai putea spune! Te surprinde doar când ajungi în inima lui și descoperi fierăria aceea, cu viața ei, cu tot! ”Proștii” lui Cocoșilă întregesc tabloul acesta desprins dintr-o altă lume. Zgomotul potcovarului vine să potențeze priveliștea. Din când în când, un strigăt de la premilitară te face să tresari, pentru că el contravine liniștii din poiană. Parcă sunt două lumi într-una singură. O lume care e pe cale să dispară, și alta care parcă se naște și ...sperie! Dar tu nu te lăsa impresionat de asta și mergi mai departe, către sat, și descoperă-l, privește-l, admiră-l, acceptă-l!

Dănăilă Mihaela, XII C

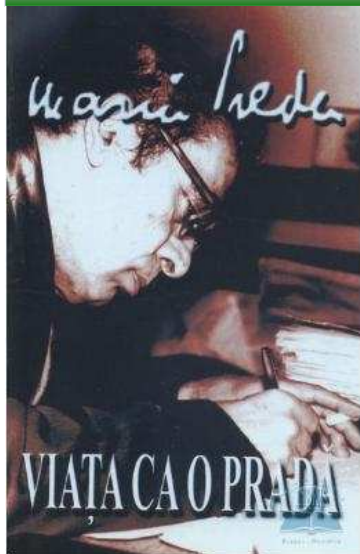
Siliștea-Gumești

... Câțiva kilometri te despart de lumea nebună a orașului, și te aștepți ca și aici să găsești ceva din aglomerația lui... Dar..nu! Străbați ulițele și îl cauți pe Moromete, pe Cocoșilă, pe toți cei pe care îi cunoști de parcă ai fi trăit cu ei o viață. Încerci..dar nu-i găsești așa cum nu găsești de fapt nici farmecul tradiției de demult, nici spectacolele rustice, nici oamenii aceia care fac din existență un alt spectacol.

Găsești însă aici o poveste care stă scrisă pe fiecare parte din acel sat, care nu va pieri niciodată! E lumea lui Țugurlan, a lui Bircă, și a altora ca ei care văd și simt realitatea unei existențe sumbre și reci, ce sălășluiește în spatele săraciei, a necazurilor de zi cu zi, a umorului negru. Oare a vorbit Preda de un alt sat și alți oameni? Oare el a văzut ceea ce noi astăzi nu putem vedea? Dacă e așa, tot noi suntem cei ce au pierdut, iar dacă satul acesta este produsul imaginației sale, atunci da, avem în față un maestru al descrierilor pitorești, un portretist și un artist al construirii caracterelor!

Dendrino Raluca, XIIC

...Și viața a fost pentru el, într-adevăr, o” pradă “...

Septembrie, început de școală și de “altceva”. Un soare încă îmbietor și la fel de îmbietoare părea invitația la lectură pe care

ne-o făcea profa de română! Ne obișnuisem cu lecturile de început de ciclu, care veneau să ne trezească din amorțeala unei vacanțe care acționase asupra noastră asemenea unei eclipse ...de spirit, de emoție!

Viața ca o pradă, avea să sune vorbele “doamnei noastre”, fără prea multe explicații, fără sugestii, așa cum ne obișnuia, doar un titlu desprins de undeva dintr-o suită de texte ce păreau să ducă în același loc. A venit și întrebarea, inherentă de altfel, dacă este în programă...La întrebarea asta a ezitat doamna să răspundă clar, spunând că ”s-ar putea să facă parte dintr-o programă interioară, strictă și obligatorie...” Nedumeriți, ne-am dus totuși la bibliotecă, căutând plictisiți și neîncrezători cartea aceasta, care nu părea să spună prea multe!

După 3 zile....

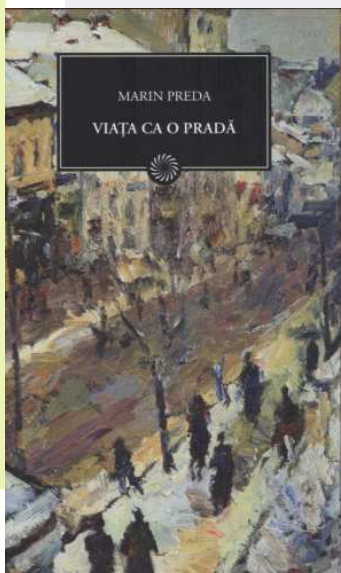
Dorm asemenea unui fugar care trebuie să se ascundă de furia timpului ucigător, încercând

să salveze ceva din sublimul unui text care parcă venea spre mine, spre copilăria și adolescent mea, spre casa părintească pe care de fapt nu o părăsisem decât pentru cinci zile! Iubiri și temeri, vise frânte, speranțe realizate,

toate, dar absolute toate existente într-o singură carte. Nu voi uita cartea aceasta cum nu voi uita de iubirea cea dintâi, de visul meu, de sufletul meu, de mine! Trăiesc cu teama că voi ajunge la ultima pagină și că nu voi mai ști ce să fac de acum înainte! Am învățat să-l iubesc pe Preda, să-i înțeleg înclinația, să stau lângă personajul lui, să-mi placă, da, să-mi placă lumea lui Coccoșilă, să înțeleg filozofia lui Petrini, să fiu tolerant cu femeile care i-au perindat textul.

Preda trebuia să scrie aceasta carte, ea este cartea unei identități, este o carte de identitate a unei generații, a unei vieți închinată scrisului, reliefării unei lumi care risca să cadă în banal și derizoriu!

Bogdan Tăbăcaru, XIIC

Cel mai iubit dintre pământeni-pledoarie a identității spirituale

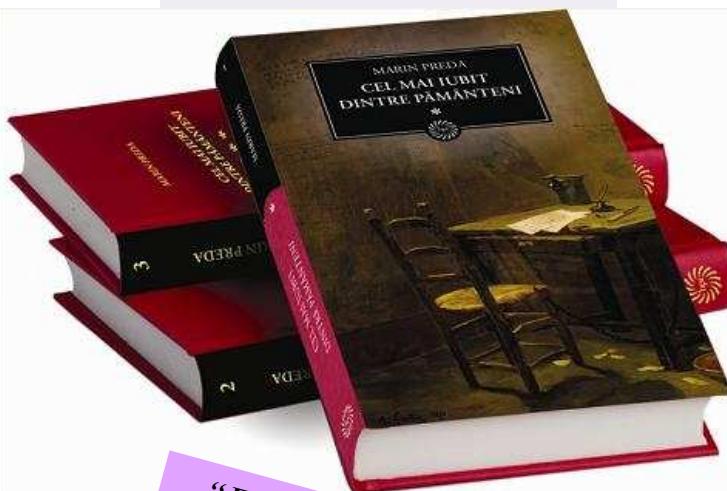
Roman profund realist, complex, de o mare densitate a ideilor, *Cel mai iubit dintre pământeni* înfățișează societatea românească din anii '40-'60 ai obsedan-tului deceniu, fiind un roman- cronică.

Este ultima operă a scriitorului, o confesiune scrisa la persoana I, ca semn al autenticității, eroul fiind martor și narator. Aflat în închisoare, cu gândul la o posibilă condamnare pe viață, eroul își rememorează existența la cererea avocatului, cu scopul pregătirii apărării.

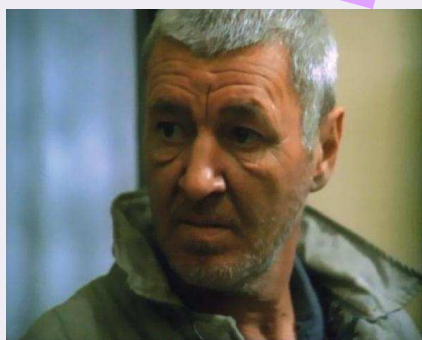
Victor Petrini, protagonistul romanului și narator, este un fin intelectual, profesor universitar la catedra de filozofie (filosof asemenea eroului camilpetrescian, Ștefan Gheorgidiu), autor al eseului *Era ticăloșilor*, având un scop precis: acela de a crea un sistem filosofic propriu.

Romanul este o sinteză a unor teme și motive care surprind existența umană în totalitatea ei: nașterea, dragostea, moartea, înstrăinarea de părinți, pierderea religiei, violentarea relațiilor sociale, însingurarea, bucuria scrisului, destinul tragic al condiției umane etc.

Deși începe cu o reflecție asupra morții, romanul se încheie cu niște cuvinte celebre, din Evanghelie, cu valoare de maximă: „dacă dragoste nu e, nimic nu e”, ceea ce înseamnă recunoașterea valorii supreme a iubirii. Romanul poate fi privit drept un roman politic, sentimental, social, de moravuri, trecerea de la un nivel la altul făcându-se în mod firesc grație talentului scriitoricesc al autorului.

“E în noi un animal care ne mușcă mortal, cumplit, cu atât mai tare cu cât iubim mai mult și eu n-am știut să mă păzesc, sau mai bine zis n-am știut să răspund la întrebarea: ce e cu acest animal, ce caută în noi și ce legătură are el cu dragostea?”

“Unde dragoste nu e, nimic nu e”

Cel mai iubit dintre pământeni este un roman document, mărturie a unor evenimente grave și dureroase, despre erorile acelor timpuri, despre sacrificii, un tablou al înjosirii și al degradării umane impuse. Din acest motiv, a fost definit drept „carte a unei conștiințe și a unei epoci” (E.Simion).

Romanul poate fi privit, de asemenea, și ca un bildungsroman intelectual, cu adevărate modele de disculpăre în fața propriei conștiințe, meditația devine o formă a epicului, noțiunile de fericire, iubire, autoritate, familie fiind permanent în gândurile intelectualilor.

Prozator modern, Marin Preda a fost preocupat de ideea cuplului, ca nucleu social, construindu-și romanul pe mitul fericirii prin iubire. Cele doua iubiri nefericite care constituie eșecul sentimental al lui Victor Petrini sunt Matilda și Suzy, pasiunea pentru ultima fiindu-i fatală acestuia (ajunge la închisoare fiind acuzat de comiterea unei crime, uciderea soțului căzut în prăpastie). Critica literară remarcă faptul că mare parte din romanele prediste stau sub semnul eșecului existențial, că sunt romane deschise, dar că eșecul înseamnă de fapt cunoaștere, cucerire.

Cel mai iubit dintre pământeni este ultima capodoperă predistă, un cântec al iubirii și al libertăților spiritului, garanție a demnității umane, pledoarie pentru dreptul la adevăr, la viața interioară a oamenilor, roman pentru care se pare că scriitorul ar fi plătit prețul suprem al acestei lumi, propria existență.

Micu Alexandra, XII C

Țăranul cu probleme de conștiință

Lectura romanului Morometii, de Marin Preda, aduce în prim-plan imaginea unui țăran unic în literatura română, ce își face din atitudinea contemplativă un principiu de existență. El se simte bine în mediul său tradițional, în care admiră derularea vieții calme, cu bucuriile ei simple, sub zodia timpului care “avea nesfârșită răbdare”...

Seninătatea aparentă va fi tulburată sub presiunea evenimentelor care dovedesc că trăinicia stărilor de lucruri respective este iluzorie.

Criticul literar Florin Mugur îl numea pe Ilie Moromete “un rege Lear țăran”.

Este, bineînțeles, un țăran atipic, cel ce apare în ipostaza complexă de conștiință, încrezător în valorile tradiționale, cu o puternică tendință de disimulare.

Reprezentant al colectivității, al imperativului tradiției, al legilor comunității, eroul lui Marin Preda este, totuși, unul modern și complex, la care drama omenească trăită provoacă o criză marcată printr-o însingurare tot mai pronunțată.

Toate personajele romanului se raportează la imaginea patriarhală a lui Ilie Moromete. El este, în același timp, detașat și liniștit, iubitor de taclale și însingurat, sceptic și încrezător în soartă.

Concomitent, Moromete este țăran (obligat de condiția lui să asigure supraviețuirea decentă a familiei sale) și artist dezinteresat de latura „meschină” a existenței, atras de joc, contemplare, ironie, folosire înșelătoare a cuvintelor, aprofundare introspectivă și admirație de sine – toate acestea fiind potrivnice regulilor aspre de supraviețuire ale grupului său social.

Dacă analizăm condiția de țăran, putem observa că eșuează în a-și păstra pământul intact și familia unită, conflictul cu băieții și fuga acestora sugerând declinul autorității sale și declinul unei lumi pe cale de dispariție.

Pe plan spiritual însă, realizările lui sunt impresionante. El este un fel de lider spiritual al satului. Primarul, de exemplu, vrea să-i câștige bunăvoința, simțind că glumele și ironiile pot să influențeze opinia publică. Realizarea deplină a personajului are loc însă în practicarea „artei pure”.

Moromete preferă jocurile inteligente de cuvinte și micile comedii improvizate. Cocoșilă, un alt țăran inteligent, este partenerul său preferat; acesta nu găsește replici originale, dar are, în schimb, darul travestiului comic, are talent de bufon.

Moromete este căutat de săteni și pentru darul său de povestitor. Compania lui este socotită o delicată. Personajul este și un bun observator, preocupat de resorturile comice ale situațiilor. După o călătorie „la munte”, pentru vânzarea porumbului, el relatează familiei și prietenilor peripețiile sale. Toți sunt uimiți de transformarea surprinzătoare a faptelor în cuvinte: „De astă dată drumul fusese și mai aventuros și Moromete povesti totul într-o seară, cu un glas neobișnuit și fu ascultat cu uimire. Descopereau toți, Căcoșilă, mama, fetele – până și cei trei – că tatăl lor avea ciudatul dar de a vedea lucruri care lor le scăpau, pe care ei nu le vedeau.”

Ironia ascuțită, inteligența ieșită din comun și spiritul jucăuș, felul său de a face haz de necaz conturează un personaj aparte între țăranii literaturii române, stând mai aproape de realitate decât de ficțiune.

Citirea ziarelor în Poiana lui Iocan este o hrană sufletească pentru Moromete, discuțiile purtate aici au rolul de a clarifica și disocia ideile din articolele publicate, de a descifra sensurile profunde ale politicii vremii și nu de a prezenta fapte de senzație.

Tehnica amânării este un alt concept al filozofiei de viață a lui Moromete, el încercând să trăgăneze orice decizie sau atitudine care nu-i convenea. Scena cu Jupuitu este magistral construită de prozator, atmosfera, tensiunea, iritarea celorlalți fiind înadins provocată de Moromete pentru

a se răzbuna pe cei care nu înțelegeau greutatea le bietului țăran.

Ilie Moromete este singurul țăran-filozof din literatura română, frământările sale despre soarta țăranilor dependenți de roadele pământului, de vreme și de Dumnezeu sunt relevante pentru firea sa reflexivă. Frământările sale despre soarta țăranilor dependenți de roadele pământului sunt relevante pentru firea sa reflexivă. Semnificativă în acest sens este scena ploii, când Moromete, ud până la piele, cugetă și exprimă o adevărată filozofie de viață printr-un monolog interior, analizează condiția țăranului în lume, precum și relația dintre tată și copii.

Este „țăran absolut” convins că existența lui reprezintă centrul Universului, disprețuitor față de tot ce venea din afară și nepăsător la înnoire.

Sfârșitul lui Moromete este sfârșitul unei mentalități de origine arhaică. El conservă o lume și imaginează una în care să poată trăi. Detronat cu brutalitate de timpul care devine nerăbdător, el devine „un rege fără țară”. (Ion Bălu). Eroul își înțelege finalmente drama, ceea ce face din el un personaj superior. Personajul lui Marin Preda este dovada vie că țăranul român a fost și rămâne nu numai o ființă carteziană, dar și un suflet misterios prin încărcătura lui de mit, de spirit, de lirism și ironie, de aventuri și melancolii, suflet de care trebuie să ne apropiem întotdeauna ca de joaca unor copii pe care nu trebuie să-i speriem prin toate întrebările noastre uneori sofisticate. Fondul așa-zis primar al unor asemenea psihologii depășește, cred, cu mult ceea ce ne închipuim noi despre simplitatea ei. Adagiul din poezia lui Blaga „veșnicia s-a născut la sat” va răsună, cred, întotdeauna, ca o temă de meditație dincolo de timp sau de eventualul progres al lumii satului.

Butură Anca, XII C

“Avea uneori obiceiul – semn de bătrânețe sau poate nevoia de a se convinge că și cele mai întortocheate gânduri pot căpăta glas - de a se re-trage pe undeva prin grădina sau prin spatele casei și de a vorbi singur.”

Marin Preda - Frânturi de gânduri...

Tinerețea e o trufie, rareori o valoare.

Ce e un om singur? Singur cu adevărat? E un om fără soluție, fără un răspuns pe care ar fi trebuit să-l dea, fără puterea de a-l da în singurătate și a-l urma.

Invidia și orgoliul înjosesc pe om. Nimic nu este mai frumos decât să recunoști și să apreciezi deschis și să folosești cinstit calitățile și cunoștințele altora.

Cine nu cade, nu se poate înălța.

O femeie poate să ierte orice, în afară de faptul să nu-ți pese de ea.

Visele sunt vise, uneori visezi rău și nu se întâmplă nimic, visul rău e gândul care n-ai scăpat de el, care ți se cuibărește în suflet și e numai al tău, venit din păcatele tale.

A ști să râzi în clipe tragice înseamnă a stăpâni tragicul.

Inteligența înseamnă adaptare.

Nu-i înțeleg pe cei care vorbesc despre trecut și viitor și nu mai văd clipa de față care e viața. Restul e iluzie a ce a fost sau iluzie care ți-o faci. Și de trăit când trăiești?

Entuziasmul este foarte necesar mai ales când faci primii pași.

Să rămâi om între oameni, numai ca să salvezi în tine însuți ideea de om, chiar dacă a lăși o calcă în picioare.

Omul nu mai e același după ce descoperă ceva.

Ființa noastră e la discreția celorlalți, nu apari tu în ochii unuia așa cum ești, ci cum au reușit alții să sugereze o imagine despre tine.

În fața morții nu mai ești nimic, nu mai ești poet, ești un simplu om care trebuie să dispară...

Dacă omul ar acorda morții măcar un minut pe zi de meditație, conflictele în care ar fi implicat și-ar micșora importanța și soluțiile cele mai rele l-ar speria mai puțin, ar fi oricum mai îndrăzneț și s-ar bucura mai mult că există.

CERCUL DE LECTURĂ - ÎN CĂUTAREA PLĂCERII DE A CITI...

Este unanim recunoscut că, prin lectură, se urmărește formarea unor competențe și abilități care se vor dezvolta pe mai multe tipuri de practici: lectura de informare, lectura de plăcere, lectura instituționalizată. Se dorește așadar atât formarea unui lector competent, dar și a unui cititor care să-și formeze gustul propriu de lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieții sale. Lectura devine astfel deopotrivă act de cunoaștere și act de comunicare (implică un rol activ, dinamic al lectorului, angajat într-un dialog cu textul).

Lectura care nu se neglijează și care câștigă din ce în ce mai mult teren în contextul unui model didactic al dezvoltării personale, este formarea de valori și atitudini. Din cadrul acestora, cele pe care se bazează activitățile dedicate lecturii sunt cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii, stimularea gândirii autonome, reflexive, critice, în raport cu diverse mesaje receptate; formarea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii. Toate acestea valorizează arta ca pe o formă de comunicare și de cunoaștere care se răsfrânge asupra dezvoltării proprii personalități.

Pentru a se ajunge la un cititor competent cred că trebuie mizat mai întâi pe o latură afectivă, pe o exersare a ceea ce Umberto Eco numea „lectură naivă”. Acest lucru se poate proba prin analize ale nivelului fonetic al textelor, pe baza cărora au trebuit să explice reacțiile empatice, prin întâlnire cu paratextul operei (analiza titlului, a ilustrațiilor de pe copertă, sau a fragmentelor ecranizate), prin sinectică (asumarea personală a unui rol în text, punerea în locul autorului, al unor personaje sau obiecte, modificarea unor fapte și consecințe din romane...) prin analiza contextelor producerii și receptării etc. Fără ca totul să pară o lecție rigidă de literatură, se ajunge la „lectura analitică” sau „interpretativă” (Scholes).

Comprehensiunea operei literare este o problemă pe care este bine să o abordăm în mod inovativ: uneori, se poate porni de la incipit, alteori de la un fragment relevant sau chiar de la final, de la leitmotive sau de la simple amănunte, de la o replică a personajelor sau

de la o opinie critică, prin rezumarea faptelor sau anticiparea lor. Aspectul ludic, de multe ori pe care îl îmbracă acest pas, face posibilă cu ușurință ajungerea la lectura metodică, „hermeneutică”, „circulară” sau „critică”. Se mizează și aici atât pe fidelitatea față de operă, cât și pe viziunea subiectivă a cititorului.

Astfel, în cadrul cercului de lectură ce se va desfășura la Colegiul Tehnic “Aurel Vlaicu”, Galați, în anul școlar 2011-2012 se vor desfășura activități precum:

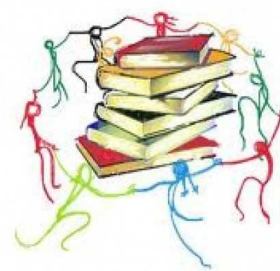
1. Nota de inimă - activitate de deschidere a cercurilor de lectură ce va viza evocarea unor experiențe autentice de lectură, care definesc, în esență, tipuri de cititori, de cărți și de lecturi; alcătuirea unei liste de cărți citite, ce poate fi folosită ca punct de pornire al cercurilor de lectură, în locul recomandărilor stricte ale profesorului; lectura predictivă, pornind de la o experiență olfactivă; incitarea la lectură, prin metode neconvenționale;

2. Campania electorală a cărților, ce va promova lectura de plăcere și lectura interpretativă, „socializarea” lecturii prin popularizarea propriilor experiențe de lectură, dar și implicarea, motivarea, stimularea cititorilor.

3. Cărțile Pe Care Nu Le- Ai Citit - activitate de creare a listelor de lectură suplimentară. Se poate urma modelul lui Italo Calvino din romanul *Dacă într-o noapte de iarnă un călător*, în care se construiește o alegorie a Cititorului, în căutarea Cărții Cărților, a scriiturii care să-l mulțumească pe deplin, să-l determine să se regăsească definitiv și să o împărtășească cu cei dragi. Fetele lui sunt multiple, e Cititor și Cititoare, cititor de plăcere, dezinteresat, ocazional sau serios, riguros, interpret, pragmatic. Certe sunt căutarea și așteptarea frustrantă a cărții pe care să o citești până la capăt.

Drumul călătorului prin librărie, care își clasifică, ordonează și etichetează cărțile nu după rațiuni de biblioteconomie, ci după experiențe personale, poate fi un bun pretext de scoatere la „vânzare” a propriilor preferințe livești ale cititorilor de la Cercul de lectură. Astfel, se pot gândi, după modelul lui Calvino, „etichete” ce să prilejuiască numirea unor cărți, vehicularea unor titluri, pe criterii strict subiective:

- CARTEA CARE ȚI-A DISPLĂCUT, ȚI-A LĂSAT UN GUST AMAR
-CARTEA PE CARE AI LUA-O CU TINE ÎN ORICE VACANȚĂ DE VARĂ

- CARTEA PE CARE NU AI CREZUT NICIODATĂ CĂ O VEI TERMINA DE CITIT

- CARTEA PE CARE AI DĂRUI-O UNUI DUȘMAN

- CARTEA ÎN CARE TE-AI VISAT SAU MĂCAR TE-AI IMAGINAT

- CARTEA CARE ȚI-A RĂSPUNS CEL MAI MULT UNOR PREJUDICI FORMATE

- CARTEA FĂRĂ DE CARE CREZI CĂ AI FI FOST ALTFEL

- CARTEA PE CARE AI RECIT-O DE CELE MAI MULTE ORI

- CARTEA LA CARE TE-A TRIMIS UN FILM

- CARTEA DE CARE CREZI CĂ TE-AI FI PUTUT LIPSII

- CARTEA CARE ȚI-A FĂCUT RĂU, CARE ȚI-A MÂNCAT DEGEABA TIMPUL etc.

4. Parada personajelor— concurs de interpretare a unui personaj feminin din literatura română

5. Jurnalul din perspectiva unui personaj;

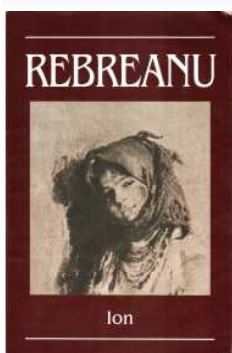
6. Realizarea unui top al personajelor feminine din romanele interbelice ale literaturii române

Este evident faptul că existența cercurilor de lectură este absolut necesară, iar activitatea lor, nu este atât o achiziție de cunoștințe sau competențe, cât o construire de sine. Nu interesează primordial, a produce, prin aceste activități, niște decodori buni, ci a fi capabili de reflecție, de a avea un orizont pe baza căruia să producă legături creative, originale, neașteptate și neprogramate și de a împărți celorlalți bucuria lecturii.

Prof. Carmen—Mariana Codreș

Universul este o imensă carte

ANCHETĂ - ÎN CĂUTAREA PREFERINTELOR LITERARE ALE ELEVULUI EREI DIGITALE...

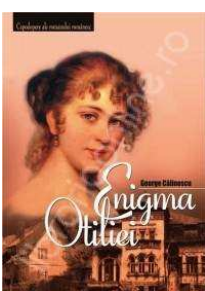
Din discuțiile cu elevii în legătură cu preferințele lor literare, am descoperit că ei se îndreaptă, în special, către scriitorii clasici. De asemenea,

că preferă să citească romane (dar de mică întindere). Ceea ce urmăresc în momentul lecturii este, în general, acțiunea și, rareori, comportamentul

personajului principal. Personajul feminin nu li s-a părut suficient de bine conturat în operele studiate în clasele V-IX, cu excepția Smarandei din *Amintiri din copilărie*, de Ion Creangă, a Vitoriei din *Baltagul* lui Sadoveanu, sau a *Marei* lui Slavici.

C.C.: - Ce fel de opere preferi să citești?

Sava Gabriel, X B - În general, opere de mică întindere, cu acțiune spectaculoasă. Croitoru Marin, X B: - M-am axat, întotdeauna, pe scriitorii care ne-au fost ce-

ruți la școală, dar în ultima vreme am descoperit că îmi plac romanele polițiste.

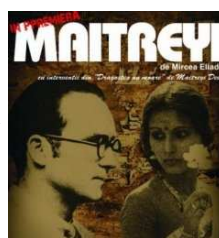
Chivu Emanuel, X B: - Neapărat romane. Acțiunea e mai palpitantă, iar personajul are ocazia să se desfășoare, să ne dea de gândit.

Roșca Nicoleta: - Consider că e necesar să citim în primul rând romanele celebre ale literaturii române, deoarece ele ne sunt utile și pentru examene.

C.C.: - Ce urmărești în timpul lecturii?

Lațcu Mihaela: - De fiecare dată, urmăresc acțiunea. Cu cât mă surprinde mai mult, cu atât mai bine.

Năboi Paula: - Eu prefer să urmăresc evoluția personajului principal. Uneori, deciziile lui ne pot ajuta în situații asemănătoare.

Sava Gabriel: - Romanele românești nu sunt toate palpitate, în schimb au personaje foarte bine conturate.

C.C.: - Ce părere ai despre personajele feminine studiate în clasele V-IX?

Croitoru Marin: - Sunt mult mai puține decât cele masculine, operele literare nu-și propun, din păcate, să le evidențieze.

Presură Marius: - Consider că există personaje feminine bine conturate, dacă este să mă refer la Vitoria Lipan sau la Smaranda Creangă.

Dur Georgiana: - Nu știu de ce nu am abordat mai multe personaje feminine la clasă. După părerea mea, femeile sunt mult mai complexe psihologic decât bărbații. Mi-a plăcut în mod deosebit Vera, eroina din *Cartea nunții*.

C.C.: - Ce părere ai despre numărul de ore pe care le studiem săptămânal și despre metodele folosite de profesor?

Coșeru Diana: - Întotdeauna mi-am dorit mai multe ore de română. Este un obiect care mă pasionează și mi se pare că niciodată nu avem timp suficient să abordăm tot ce am vrea.

Roșca Nicoleta: - Eu îmi doresc mai multe metode care să ne stimuleze creativitatea. Astfel, putem comunica mai ușor, putem lucra în echipă. Dar, evident, pentru aceasta e nevoie de mai multe ore pe săptămână.

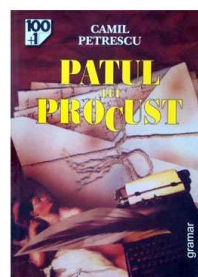
Niță Elena: - Aș dori ca la orele de română să fiu stimulată să citesc mai mult deoarece mi se pare că acord prea mult timp calculatorului.

C.C.: - Ce fel de texte ți-ai dori să studiezi?

Huzuneanu Mădălin: - Nu mă mai încântă romanele care redau lumea satului, mi-aș dori să studiez romane care reprezintă lumea actuală.

Roșca Nicoleta: - Aș vrea să studiez opere din care să învăț anumite comportamente în situațiile pe care mi le va oferi viața.

Ioniță Elena: - Mie mi-ar plăcea să aflu anumite realități aparținând altor culturi. Totuși, mi-aș dor să întâlnesc personaje care pot deveni modele de urmat pentru noi, tinerii.

Sintetizând, am observat următoarele:

a. Elevii consideră că numărul orelor de literatură este insuficient, mai ales în cazul în care se dorește abordarea unor

aspecte ale textului literar, precum: caracterizarea personajului, analiza stilului scriitorului, noțiuni de naratologie, argumentarea unor opinii personale;

b. Metodele didactice tradiționale li se par uneori depășite și ar dori ca profesorul să se îndrepte, în limita timpului disponibil, și spre metode moderne care să-i implice mai mult în demersul educativ, să-i determine să-și argumenteze propriile opinii;

c. De asemenea, și-ar dori ca la clasă să fie abordate texte literare la care se pot raporta, cu personaje care să le ofere

diferite modele de urmat;

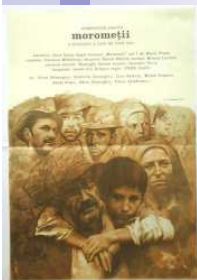
d. Majoritatea elevilor a considerat utilă studierea aprofundată a tipurilor diferite de romane, cu atât mai mult cu cât acestea fac parte din programa examenului final.

e. Pentru ca procesul educațional să fie eficient, ar trebui ca la fiecare clasă de liceu să fie

măcar o oră în plus dedicată studiului limbii și literaturii române.

f. Personajelor feminine nu li se acordă aceeași atenție precum celor masculine, de aceea ar trebui ca profesorul să insiste mai mult asupra acestora.

*A consemnat,
prof. Carmen—Mariana
Codreș*

VALENȚE CINEMATOGRAFICE ÎN LITERATURĂ

picturală și cinematografia.

A doua jumătate a secolului al XX-lea se caracterizează printr-o polifonie a artelor, o întoarcere la sincretismul original, îmbinând mai ales muzica, imaginea picturală și cinematografia. Dezvoltarea cea mai impresionantă o are, în ultimul secol, cinematografia, care s-a înscris pe deplin în rândul artelor cu cel mai mare succes la public, integrându-le în bună măsură pe toate celelalte. Operele literare celebre au constituit scenariu cinematografic de mare succes, uneori îmbunătățindu-se chiar valoarea estetică în sine a operei. Artă a secolului al XX-lea, cinematograful este o formă modernă de comunicare artistică. Enunțul artistic este colectiv (scenarist, regizor, operatori, actori), indirect (între emițătorul colectiv și receptorul intervin diferite simboluri), instrumental (concursul aparatelor tehnice). În cazul ecranizărilor unor opere literare, fidelitatea sau infidelitatea față de text nu trebuie să fie un criteriu de valorizare a spectacolului cinematografic. Din punctul de vedere al dimensiunii temporale a receptării, literatura și cinematografia sunt arte ale succesiunii; mesajul lor este perceput în timp. O altă asemănare ține de folosirea codului verbal, cu specificarea că în cazul cinematografului acestuia i se adaugă elemente nonverbale și paraverbale. Se poate vorbi de sincretism în cazul cinematografului, deoarece pentru a transmite mesajul este nevoie de text (scenariul, care poate avea la bază o operă literară), viziune regizorală, scenografie, lumină, sunet, costume și calitatea jocului actorilor. Toate aceste elemente „cooperează” pentru ca mesajul să ajungă la receptorul-spectator. Pe lângă autorul propriu-zis al operei literare luate ca punct de plecare, se poate vorbi de autori de ordin secund, mai ales regizorul; acesta are o serie de libertăți și inițiative, conferind spectacolului cinematografic valoarea unui act de creație. În concluzie, literatura și filmul se stimulează reciproc, sunt în permanentă căutare de noi mijloace expresive.

Mă voi opri acum asupra a ceea ce înseamnă cinematografia la un nivel pur teoretic. DEX-ul ne oferă următoarea definiție: *tehnică a înregistrării și a reproducerii prin proiecție a scenelor în mișcare; artă cinematografică, industrie a filmelor.*

Definiția nu acoperă nici pe departe esența valorică a filmului. Ce lipsește aici este tocmai faptul că, înainte de toate, cinematografia înseamnă reproducerea unor secvențe de viață pe peliculă, totul aflându-se sub auspiciile mirajului indescifrabil al artei. Actori, regizori, scenografi, costumeri, coloană sonoră, totul, dar absolut totul, concurează la nașterea valorii filmului.

În ceea ce privește literatura, da, și ea reprezintă creație de viață și de oameni, cu atât mai mult cu cât ea este arta sufletului sensibil, a celui care reușește să-și proiecteze imaginația dincolo de paginile unei cărți. Acolo, în spațiul acela mirific al cărții, aflat la granița dintre imaginar și realitate, omul se descoperă, se reinventează, se confundă. Ei bine, pentru păticia aceea ascunsă și regăsită s-a creat literatura. Literatura este refugiu, fiecare din noi, este locul în care ne dăm întâlnire periodic cu noi, fără să plecăm vreodată dezamăgiți, ci dimpotrivă, mai plini, mai bogați mai...NOI. Iată de ce literatura inspiră și expiră viață. Și ce altceva dacă nu viața este ceea ce stă la baza filmului?

Literatura este spectacolul vieții însăși privită prin obiectivul fidel al scriitorului. Era firească așadar o fuziune între cele două arte, pentru că de acolo, din scenele cărții, se creează scenele filmului.

Două probleme trebuie avute în vedere cu prioritate atunci când este vorba despre raportul dintre literatură și cinematografie. Prima este cea a fidelității scenariului de film față de textul literar ce se vrea a fi ecranizat. Fidelitatea adaptării cinematografice, chiar și a unei capodopere, nu poate constitui o garanție a valorii artistice a filmului rezultat. Există suficiente exemple de cărți valoroase care, prin ecranizare, au generat filme mediocre, dar și de texte „anonime” care au stat la baza unor filme celebre.

Cea de a doua problemă este legata de alegerea și de jocul actorilor. Mai ales în cazul creațiilor dramatice cunoscute, poate exista adeseori un model mental al spectatorului, legat de interpretii personajelor, care să acționeze opriment chiar și asupra regizorului.

Perioada interbelică a generat opere care și-au găsit ecouri în cadrul spațiului cinematografic, multe dintre ele fiind creațiile unor scriitori care au învins timpul prin tot ce au creat. Romane precum *ION*, *ULTIMA NOAPTE DE DRAGOSTE*, *ÎNTÂIA NOAPTE DE RĂZBOI*, *ENIGMA OTILIEI*, *BALTAGUL*, reprezintă doar câteva exemple de texte consacrate care au văzut lumina reflectoarelor. Mai mult decât atât, dacă ne gândim la partea practică a acestui fenomen, avantajul se dublează, deoarece elevii sunt interesați de esența esențelor, scăpând astfel de corvoada unei lecturi care din punctual lor de vedere nu are nimic spectaculos.

Filmul este, astfel, o manieră ușoară de contact cu subiectul cărții, cu atât mai mult cu cât el oferă de multe ori și o abordare originală care incită micul sau maturul „cinefil”.

Un exemplu concret, viabil îl reprezintă ecranizarea romanului *“MOROMETII”* al lui Marin Preda care a generat o multitudine de controverse. Cât știrbește un regizor ancorat în contextul societății contemporane din frumusețea și spectacolul creat de personajele acestea desprinse dintr-o lume la care numai un Preda s-ar fi putut gândi? Totuși, scriitorul anticipase probabil o situație de acest gen și a dat naștere unui Moromete înconfundabil care nu avea cum să dea greș pe ecran.

Spectacol ai ca lector, de spectacol ai parte și atunci când vizionezi un astfel de film. Mai mult decât atât, actorii nu puteau fi aleși la întâmplare pentru un asemenea rol magistral. Cine îi poate reproșa ceva lui Victor Rebengiuc pentru rolul susținut? El a fost Moromete la care s-a gândit și autorul....

De asemenea, sunt și asemănări ale celor două creații: se păstrează scenariul narativ, dialogul, vizualizându-se de această dată și elementele nonverbale ale comunicării. În ceea ce privește tehnicile speciale, proprii artei cinematografice, sunt și ele prezente: stop-cadru și panoramarea imaginii, alternarea privirii de aproape și de ansamblu; alternarea imaginii personajelor pentru a surprinde situațiile de contrast și de conflict.

Filmul *“MOROMETII”* urmărește îndeaproape succesiunea lineară a acțiunii din roman. Timpul și spațiul devin și ele două noțiuni relative care pot suporta influența regizorului. În cadrul ecranizării menționate, ele trebuiau respectate întrucât trebuia înainte de toate configurată o epoca care a declanșat drama personajului din carte.

Filmul a reprezentat un succes, cu atât mai mult cu cât personajul creat de Preda se definea printr-un limbaj verbal și non-verbal care mergea fructificat pe ecran.

Stere Gulea avea să pună în 1988 pe ecrane un film care a străbătut epoca, mai ales că personajul lui Preda nu era unul facil. Să poți să redai trăirile atât de complexe ale unui asemenea personaj, presupunea o muncă și un talent deosebit.

Atât literatura, cât și cinematografia, fac parte din categoria artei frumoase la care se închină zeii din noi. De altfel, literatura este un receptacul al tuturor artelor, un mijloc de exprimare prin sistemul universal al limbajului.

Așadar, haideți să dăm literaturii șansa de a-și fructifica valențele cinematografice, acest lucru fiind benefic pentru ambele categorii de receptori. Arta își păstrează valoarea atâta vreme cât există suflete de artist care să o guste!!!

Prof. Mariana Rusu

ANCHETĂ: CÂT DE ACTUALE SUNT OPERELE REALISTE CU TEMATICĂ RURALĂ?

Din nenumăratele discuții cu elevii, referitoare la temele literare incluse și impuse de programa școlară, am înțeles că aceștia au preferințele lor și că, din noianul de scriitori, unul, cel puțin, e...pe placul tinerilor. Am mers mai departe cu investigația și am intervievat șase elevi din ani diferiți de studiu în legătură cu actualitatea operelor realiste cu tematică rurală, cu necesitatea studierii lor în ciclul liceal.

Aceștia au avut oportunitatea de a se exprima liber, de a-și argumenta punctul de vedere, fără să simtă constrângerile vreunei evaluări și fără să știe că vor deveni subiecți ai unui articol de revistă școlară.

M.R.: Cât de actual mai este romanul cu tematică rurală?

Popovici Ana (elev, clasa a 9-a B): Cât vrem noi să fie. Așa se întâmplă în cazul fiecărei opere. Ține de modul de receptare, de preferințele literare - în cazul în care s-a născut aceasta preferință deja...

Marin Gabriel (elev, clasa a 12-a): Dacă m-ați fi întrebat în clasa a 9-a, vă spuneam că e perimat, că nu mai incita interesul, că aș vrea să studiez altceva.

Mă întrebați însă acum, în prag de

examen și vă spun că este o necesitate. Programa de examen cuprinde această temă, două sunt texte de referință.

M.R.: Considerați că elevul care provine din mediul rural se simte mai atras de acest tip de carte?

Petrache Alina (elev, clasa a 11-a): Poate că da, poate că nu. În liceul nostru predomină această categorie de elevi, dar nu cred că toți au această preferință. Depinde și de cum i s-a inoculat de acasă această idee, vizavi de tradiție, de atmosfera rurală.

Marin Marian (elev, clasa 10-a): Într-o societate în care totul este informatizat, de unde atâta interes pentru sat?

Și chiar dacă, la un moment dat, te interesează, cu un click, rezolvi totul. Contactul cu opera s-a pierdut oricum, chiar dacă aceasta are o altă temă.

M.R.: Care scriitor vă place mai mult, Preda sau Rebreanu?

Butnaru Mihaela (clasa a 11-a): Amândoi sunt importanți și merită studiați. Numai așa poți să înțelegi ce a vrut unul și ce a vrut altul. Ține de noi. Cel cu personalitate mai agresivă îl va prefera pe Ion, cel mediativ, pe Moromete.

M.R.: Mai avem nevoie de ei, ca scriitori?

Danaila Mihaela (clasa a 12-a): Avem mare nevoie. Textul lor poate fi un refugiu. Cărțile de acest gen impun o anumită stare de spirit. Personal, recunosc faptul că sunt interesată de modul în care ei au corelat biografia cu opera. Avem frustrarea

de a nu-i fi studiat în clasa a 11-a, deși sunt atât de importanți.

Ciucă Adina (clasa a 11-a): Nu înțeleg de ce nu

am mers pe o paletă mai mare de texte. Am înțeles că textele lor nuvelistice au reprezentat un punct de plecare. Avem puține informații în acest sens. Da, avem nevoie, pentru că altfel, negăm existența noastră de români născuți, majoritatea, la sat.

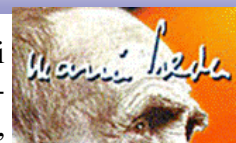
M.R.: Sugestii privind ora de literatura română raportată la aceasta temă...

D.M.: Proces literar....”Calități și defecte ale țărânului rebrenian”

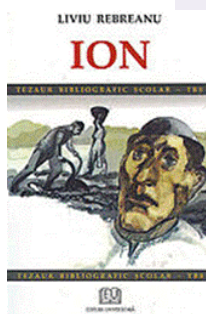
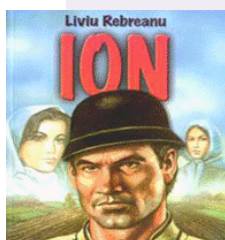
C.A.: Discuții cu niște țărani din zonele respective... glumesc, știu că nu-i putem aduce la oră, dar ne putem petrece noi, o oră, acolo...

M.M.: Debate: „Florica – victimă sau vinovată”

B.M.: Șezătoare literară - Să vorbim despre obiceiurile, tradițiile din zonă.

MARIN PREDĂ
Morometii
volumul I-II

A consemnat,
Prof. Mariana Rusu

CERCUL DE LECTURĂ - ÎN CĂUTAREA PLĂCERII DE A CITI...

Atenție!

AICI SE CITEȘTE!

Lectura este o formă de dependență care te îndepărtează de tot ceea ce e superficial, te înstrăinează de tine, de răul din jur, te ajută să fii mai tolerant, mai deschis, mai creativ, te îndeamnă să-i înțelegi pe ceilalți, să mai crezi în valorile umane, în puritate și în speranță.

Lectura ne dă aripi, ne provoacă să ne punem întrebări despre viață, despre suflet, despre destin și despre neființă.

Lectura ne transformă în esența noastră.

Cercul de lectură este doar un pas...

Primul...

„Sunt doar un adolescent al zilelor noastre, al internetului. M-am trezit deodată în lumea această a cărților și am constatat că îmi place, că pot visa și mă pot transforma spiritual.”

Sava G., 10B

„Din punctul meu de vedere, este important să îți alcătuiști o listă de lecturi, să îți stabilești un timp zilnic alocat lecturii și să întocmești un top al cărților citite. Doar așa, lectura va deveni eficientă”

Dur G., 10 B

„Lectura cărților mi-a indicat subiecte de discuție cu prietenii și m-a îndemnat să reflectez la rostul existenței, al iubirii, al dăinuirii noastre pe acest pământ.”

Dănăilă M.

„Mi-a plăcut atmosfera destinsă, fără inhibiții, din cadrul întâlnirilor cercului de lectură. ..”

Marin G, 12 A

„Am învățat în cadrul cercului de lectură că există o diferență importantă între a citi o lecție obligatorie și a citi o operă plăcere sau, cel puțin, din curiozitate, NU din obligație.”

Butnaru M., 11C

„Consider că fără lectură nu poate fi vorba de cultură generală.”

Ciucă A.

“O colectivitate, chiar și una formată din elevi, depinde de mentalitatea membrilor săi. Lectura poate forma și poate susține această mentalitate”

Petrache A.

De vorbă cu un scriitor actual despre ...actualitatea operelor lui Rebreanu și Preda (Interviu cu poetul Săndel Stamate)

M.R.: Știu că în cazul dumneavoastră se îmbină fericit profesia de dascăl cu harul scriitoricesc. Care dintre ele vă oferă satisfacții mai mari?

S.S.: "Este o întâmplare fericită să fii profesor și poet. Nu e un lucru normal, obișnuit. Eu am ajuns profesor de limba și literatura română pentru că, de când am învățat să scriu și să citesc, mi-am dat seama că nu pot trăi fără literatură. Până la terminarea școlii generale de 7 clase și mai ales a liceului, am citit cam tot ce era esențial din literatura română clasică și modernă, și din literatura universală. În clasa a șaptea și apoi în anii de liceu, aveam abonament la principalele reviste de cultură și literatură: "Gazeta literară", "Luceafărul", "Tribună", "Convorbiri literare". Este adevărat, că se întâmplă alternativ, deoarece posibilitățile materiale erau mici. Am beneficiat de înțelegerea și încurajările mamei, care chiar dacă nu era prea încântată de domeniul intelectual pe care îl alesesem, era încântată de pasiunea mea pentru carte, căci, ea, săraca, era analfabeta. "În afară de pasiunea pentru literatură și filosofie, două lucruri au trezit în mine înzestarea naturală ("daimonul"). Nu poți fi poet fără asta. Imaginea câmpului cu mirajul orizontului pe care îl străpungeam în carul de boi cu care în copilărie, alături de familia mea, mergeam la arăt, la semănat, la prăsit și la recoltat, și, mai ales, nopțile mirifice de iulie și de august când, singur, în foișorul înmiresmat din bostănăria familiei compuneam, în gând și chiar în scris, "superbe" poeme de dragoste și de natură, basme și povestiri cu școlari și cu profesori. Am spus-o mereu elevilor mei și chiar părinților: ești în viață, ceea

ce te-a făcut copilăria. Rar se întâmplă să fii ceea ce nu ai gândit sau clădit în copilărie.

Cu privire la satisfacția oferită de cele două profesii.. pot să spun că amândouă m-au făcut să plâng, amândouă m-au făcut să mă bucur. Totuși, poezia este deasupra tuturor. Poezia a apărut odată cu vorbirea, dar a luat-o înaintea vorbirii. Poezia nu e numai din lumea asta. E stenograma unor convorbiri cu îngerii. Poezia mă împacă mereu cu mine. Nu mă face să iubesc, dar mă determină să nu mă urăsc prea mult. Din poezie nu se poate trăi, dar unii nu pot trăi fără poezie."

M.R.: Ce mai citesc elevii dumneavoastră astăzi (un "astăzi" generic)?

S.S.: Elevii mei de astăzi citesc. În orice țară, cei care citesc sunt elevii și studenții. Cartea este și ea un obiect. Un obiect cultural, desigur! Ca orice obiect atrăgător, cartea stârnește interesul copiilor. Toți copii se simt atrași de carte. Dar mulți o abandonează repede că pe o jucărie. Sunt însă destui care fac ce trebuie. Citesc, fac fișe de lectură, apoi vin și cer alta. Sunt elevi care nu citesc numai literatură. Mulți elevi cer de la biblioteca școlii cărți din diverse domenii: istorie, geografie, științele naturii. Textul informativ, nonliterar, câștigă tot mai mult teren. Și nu e rău. Pe lângă plusul de informație, textul nonliterar îi familiarizează pe elevi cu stilurile funcționale, le dezvoltă capacitatea de înțelegere și folosire a limbii române. Este adevărat că în România, procentul celor care nu pot citi și reproduce conținutul unui text este destul de mare. Dar să nu uităm că numărul revistelor școlare, la toate nivelurile, a crescut extraordinar. La școala nr.4 din Liești, unde eu funcționez, apar concomitant 3-4 reviste școlare. Mai mult, că unul care colaborează frecvent cu multe reviste culturale din județ și din țară,

vă pot spune că numărul elevilor, al tinerilor în general, care bat la porțile afirmării literare, și nu numai, este foarte mare. De aceea, îngrijorarea că nu se mai citește mult, este legitimă, ea trebuie să existe, căci fără îngrijorare, orice stare de spirit poate să decadă, dar nu e corect să nu vedem și partea plină a paharului. În România, încă se citește carte (o pot confirma librării și bibliotecarii) chiar dacă au apărut cablul și internetul. Poate școala, televiziunea, radioul și alte instituții nu fac tot ce ar trebui pentru încurajarea cititului de carte, dar se citește, altfel nu s-ar tipări cărți, atât de diverse și de luxoase, iar numărul editurilor ar scădea, nu ar crește, cum încă se întâmplă"

M.R.: Cât de actuală mai este opera cu tematică rurală?

S.S.: Opera cu tematică rurală este o realitate dominantă în toate literaturile lumii. Apropo! Nu există literaturi mici sau mari. Nu există teme literare importante sau minore. Există numai cărți reușite sau nu. O demonstrează accesul neungradit la premiul Nobel. În opinia mea, nu tema conferă actualitate unei cărți, și nici mediul în care este plasată această temă (rural, urban, intelectual, underground), ci încărcătura de viață, conflictul cu evoluția și rezolvarea sa, personajele și cât ne regăsim în ele ca aspirații, destin. Altfel, nu am mai fi fascinate de operele lui Homer, Cervantes, Hugo, Tolstoi, Flaubert, etc. Am enumerate doar câțiva creatori din epoci distincte. Pentru că diferențele dintre oraș și sat tind să se șteargă în anumite privințe sociale, dar și spiritual, tematica țărănească din arta, mai ales din literatură, nu mai poate fi tratată la fel ca în a doua jumătate a secolului al XIX-lea sau din prima jumătate a secolului al XX-lea. Simplă plasare a acțiunii într-un sat, nu ilustrează și nu epuizează tematica rurală. O operă literară cu tematica rurală trebuie să illustreze transformările satului, a comunității rurale, eșecurile din evoluția acestora, durerile provocate de

De vorbă cu un scriitor actual despre ...actualitatea operelor lui Rebreanu și Preda (Interviu cu poetul Săndel Stamate)

dislocările materiale și spirituale, care se produc în lumea satului, și asta prin personaje credibile estetic. Deocamdată, tematica rurală ori nu constituie o preocupare a scriitorilor noștri, ori aceștia se refugiază în perioada comunistă. Dar, chiar și pe aceasta, o tratează insuficient din punct de vedere artistic. Personal, nu cunosc o operă, un roman rural al ultimelor două decenii de care să-mi amintesc acum, că de o reușită tematică. Asta nu înseamnă că literatura postrevoluționară sau postdecembristă, cum o numim, nu are multe reușite literare, dar, e drept, pe alte zone literare.

M.R.: Ar mai avea succes la publicul cititor un Preda, astăzi?

S.S: Un Marin Preda, scriitorul cu tematica rurală? Sau un Marin Preda, autorul unei proze problematizante, dilematice din perspectiva existențială? Ilie Moromete, Victor Petrini, sunt întrucipări ale omului modern, asaltat de contradicțiile epocii în care trăiește, zbătându-se ca înecatul să scape de... "rinocerizare", căutând cu ardore o soluție de salvare, în iubire (Ilie Moromete), în istorie (Niculaie), în filozofie (Petrini). Marin Preda a rămas viu în conștiința cititorilor și chiar a celor care nu-l citesc. Marin Preda este legendă. El e și Ilie Moromete și Victor Petrini. Ar mai avea succes un Marin Preda, astăzi? Răspunsul e ușor. Dacă ar avea talentul narativ, creator de viață și personajele lui Marin Preda, cu siguranță, da. Deocamdată, scriitori de talent care să aducă cititorului plăcere estetică și impulsul spre meditație și autoscopie specifice lui Marin Preda, atunci când sursa de inspirație este lumea satului, eu nu cunosc. Dar aceasta, poate fi o lipsă personală. Cred totuși, cu tărie, în resursele poporului român, în capacitatea sa creatoare.

M.R: S-a vorbit mult despre influența elementelor etnografice în cazul celor două mari creații epice - "Ion" și "Moromeții". Cât de important este un asemenea segment într-un text inspirat din realitatea satului?

S.S: Elementele etnografice sunt importante într-un text inspirat din lumea satului. fie povestire năvelă sau roman. În primul rând, pentru crearea atmosferei, pentru firescul realității estetice...

Dar realitatea estetică pornește de la realitatea socială. Romanul rural nu poate exista în afara realității sociale. Dacă pentru romanul erotic, politic, polițist, plasat în lumea satului, elementul etnografic servește drept decor, pentru romanu țărănesc - cum era numit o dată - elementul etnografic este chiar sângele care-i hrănește organele. Scriitorul trebuie doar să observe diversitatea nouă a elementului etnografic, transformările, repercusiunile acestor transformări în conștiința oamenilor, dramele provocate de elementele noi în conștiința și etică și să deschidă oamenilor ochii asupra viitorului. Literatura nu trebuie să-și piardă caracterul vizionar. În cele două capodopere rurale, "Ion" și "Moromeții", elementele etnografice sunt covârșitoare. Prin ele, cele două opere, sunt și vor fi nemuritoare. Ele sunt tezaure ale vieții poporului român la un moment dat, primul pentru începutul secolului al XX-lea, al doilea pentru mijlocul aceluiași secol. Ambele cărți nu sunt numai felii de viață, ci și avertismente de apocalipsă. Previziunile neguroase ale acestor cărți au fost descifrate postfactum. Ele anunțau sfârșitul unei lumi, a unei lumi tradiționale, în chip groaznic, înspăimântător, nerecuperabil. Nu e drept!

M.R: Găsiți trei argumente solide prin care să puteți convinge elevul de liceu să mai citească astăzi, într-o lume informatizată, o carte inspirată din realitatea bunicilor lui?

S.S: Nu numai eu, ca profesor, trebuie să găsesc argumente prin care să conving elevul să citească o carte, scrisă mai demult sau una recentă, dar care evoca o lume mai veche, lumea bunicilor de la sate, sau a bunicilor din "târgurile de altădată" (nu târgurile sadoveniene).

Mai întâi, nu toți oamenii au impulsul nativ de a citi. Nu toți au plăcerea lecturii. Asta e situația. Unii elevi citesc atât de greu, încât nici nu ar reuși să citească mai mult de câteva pagini. "Li se pune pe inimă", cum se zice. Cei care pot citi câteva sute de pagini, o fac fie pentru că acea carte i-a captivat, fie pentru că este în lista de lecturi obligatorii sau suplimentare.

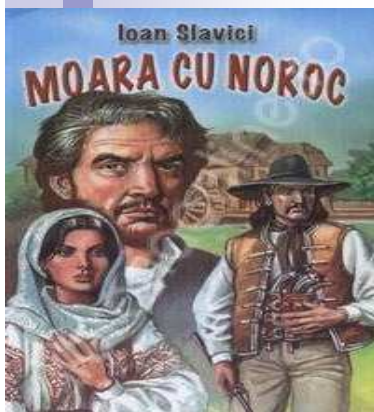
A crede că un elev oarecare sau toți elevii pot fi convinși prin argumente să citească o carte, este o iluzie. Dacă nu-l captivează, va lăsa cartea deoparte și-i va căuta conținutul pe internet. În cadrul cărților de valoare estetică și documentară recunoscută, nu cartea este de vină, dacă elevul o abandonează. Prea insistențele îndemnuri la lectură, pot și ele îndepărta elevul de carte prin efectul invers. Editurile, librăriile, bibliotecile, mass-media, trebuie să găsească acele resurse publicitare prin care, în colaborare cu școală sau singure, să atragă interesul elevilor înspre carte. Elevilor mei le spun următoarele:

1. Lectura cărților asigură oricărui om o dezvoltare intelectuală normală.
2. Lectura cărților vindecă suferințele sufletești proprii.
3. Lectura cărților îți oferă înțelegerea lumii, a propriei ființe și capacitatea de a exprima ceea ce înțelegi. Chiar dacă ai istețimea socială, fără carte tot în categoria "nătângilor" vei rămâne.

M.R: Care dintre cele două personaje - Ion sau Moromete - vi se pare mai autentic, mai desprins din realitatea rurală românească?

S.S: Cele două romane cu tematica țărănească, "Ion" și "Moromeții", sunt despărțite istoric - ca an de apariție și epoci evocate, geografic.. și ca perspectivă antologică. Dacă ceva le aseamănă pe cele două personaje, Ion al Glanetașului și Ilie Moromete - aceasta este dorința ireprimabilă de independență...prin intermediul pământului. Numai pământul le poate asigura câștigarea independenței (Ion) sau păstrarea acesteia (Ilie). În rest, deși totul le desparte, amândouă sunt autentice, desprinse din realitatea rurală românească. Mai mult, ambele sunt personaje monumentale. Ce anume le conferă monumentalitate? Autenticitatea? Da, autenticitatea estetică dimensiunea artistică. Ele sunt rezultatul unui proces creator de o valoare inestimabilă, autorii având harul genialității, din ce în ce mai rar.

A consemnat, prof. Rusu Mariana

Pagina de creație - Moara cu Noroc –un alt final?

- Dar de ce să mă omori? Zise ea agățându-se de brațele lui. Ce-am păcătuît eu?

- Nu știu! răspunse el. Simt că mi s-a pus ceva de-a curmeziș în cap și că nu mai pot trăi, iară pe tine nu pot să te las vie în urma mea! Fă-ți cruce Ano, zise el scoțând cuțitul din tureag.

Ușa căzu sfărâmată din țâțâni și Lică se ivi înăuntru cu Răuț și Păun. Ghiță scapă cuțitul din mână și rămase ca o stâncă de piatră. Dându-și seama de ce urma să se întâmple în acea încăpere privi la Ghiță cu o privire stranie și sfidătoare și izbucni într-un râs ce-ți dădea fiori reci pe spate:

- Necazul tău, Ghiță, a apărut când pe fir a intrat lăcomia, iară lăcomia ți-a dat posibilitatea să te

compari cu mine. Și atunci ce s-a întâmplat? Păi Ghiță al nostru a vrut și mai mult, mult prea mult. Cămașa îi atârna desfăcută și floricele roșii cusute

cu grijă se cutremurau de râsul lui, și el continua:

- Dorința de mai mult, lăcomia în sine, scăpată de sub control a adus la ceea ce văd eu acum în fața ochilor: ești gata să-ți omori nevasta, de copii ai uitat, demnitatea ta, fericirea, toate-s pierdute. Ești slab Ghiță, iară mie nu-mi plac oamenii slabi.

Adevărul spus din gura Sămădăului îl înnebuni pe Ghiță și cuvintele lui îl biciuiră. Se uita în jur și locul acela îi părea străin și pentru puțin timp văzu prin fața ochilor pe Ana lui cea blondă care privea cu drag la el, glasul copiilor, prispa casei și liniștea colibe de odinioară. Cu un strigăt de fiară rănită se aruncă spre Lică care se lovi cu capul de perețele cârciumii. Păun se repezi înainte să-și salveze stăpânul, dar renunță repede auzind zarva de afară, semn că Pinteja jandarmul sosise cu oamenii lui și totul ar fi fost în zadar.

Ana, palidă la față și parcă îmbătrânită cu câțiva ani era așezată într-un colț gândind la cele întâmplate, iară Ghiță privea în gol fără să spună nimic. Așa îi găsi și bătrâna când se ivi din sat și privind cu jale la Ghiță, grăi cu durere în suflet:

- Se pare că Dumnezeu te iubește și ți-a mai dat în dar o zi. O zi când îți dai seama de lucrurile care contează cu adevărat în viață, să te mulțumești cu ce ai, și să prețuiești ceea ce Dânsul ți-a dat și ți-a hărăzit. Noi ne-om coborî în vechea căsuță, iar când vei socoti de cuviință și după ce vei cum-păta la cele întâmplate, apoi să vii după noi.

Dorința de a părăsi locurile acelea blestemate cât mai curând le făcu pe cele două femei să nu-și dea seama de ploaia ce începu a se porni și cădea cu putere. Zăriseră din mers cele cinci cruci care erau luminate de ploaie și privind la ele în sufletul lor se aprinse un firicel mic de speranță.

Tofan Camelia

Binele, din punct de vedere moral, este tot ceea ce se potrivește cu firea omenească. (I. Slavici)

Cartea

Cartea este un târam unde orice amănunt este prețuit, unde orice zâmbet este iubit. Este un loc unde ne bucurăm chiar și de o privire, unde binele și frumosul duc o luptă infinită cu întunericul și răul. Ea e asemenea unei comori, pe care doar cei ce știu să prețuiască tot ce la început pare inutil, pot să o citească. Locul unde, dacă iubești primești și dacă urăști, ești pedepsit, cartea este asemeni unui înger care apreciază binele, care zâmbeste când povestea se termină cu bine și plânge când totul ia o întorsătură ciudată.

Oricum am descrie acest obiect, nu știm încă ce este cu adevărat. Poate e o mama, o sora sau medicamentul ce vindeca rănilor sufletului. Mă întreb de ce aceasta nu are glas ca să spună ce e cu adevărat. Un lucru este sigur: fără carte nu am putea zâmbi, nu am putea trai, fără ea viața ar fi o paleta de culori închise.

Coșeru Diana

COLEGIUL TEHNIC "AUREL
VLAICU", GALAȚI

Str. 1 Decembrie 1918 nr. 25

Tel: 0040236/463.740

Fax: 0040236/463.584

lic_metalurgic_gl@yahoo.com

<http://gsimgalati.licee.edu.ro>

COLECTIVUL REDAȚIONAL

Director:

Prof. Ionel Hăulică

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

- **prof. Carmen - Mariana Codreș**
- **prof. Mariana Rusu**

Colaboratori:

- **prof. Claudia Iancu**
- **prof. Gabriela Oancă**
- **inf. Mirela Gurău**

Elevi:

- **Ciucă Adina**
- **Dendrino Raluca**
- **Dănăilă Mihaela**
- **Tăbăcaru Bogdan**
- **Micu Alexandra**
- **Butură Anca**
- **Coșeru Diana**
- **Petrache Alina**

Oferta școlară

CLASA A IX-A

LICEU ZI – RUTA DIRECTĂ

Profil tehnic

Domeniul Electronică și automatizări

- Tehnician în electronică și automatizări

Domeniul Mecanic

- Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații

Domeniul Electromecanic:

Tehnician electromecanic

Domeniul Protecția mediului

- Tehnician în resurse naturale și protecția mediului

LICEU SERAL - FILIERĂ TEHNOLOGICĂ

Domeniul Protecția mediului :

Tehnician în resurse naturale și protecția mediului

LICEU FRECVENȚĂ REDUSĂ

Domeniul Științele naturii

AN DE COMPLETARE

LICEU SERAL - FILIERĂ TEHNOLOGICĂ

Domeniul Mecanic - Confectioner tâmplărie aluminiu și PVC

- Sudor

CLASA a XII-a RUTA PROGRESIVĂ

LICEU ZI - FILIERĂ TEHNOLOGICĂ

Domeniul Electronică și automatizări

LICEU SERAL - FILIERĂ TEHNOLOGICĂ

Domeniul Mecanic - Tehnician Mecanic întreținere și reparații

ȘCOALA DE MAISTRI - FILIERĂ TEHNOLOGICĂ

Domeniul Mecanic

Domeniul Metalurgie

